

τέτοις νέσ, ποῖταν ἓνα κομμάτι μαλακῆ, κ' αἰσθάνονταν νὰ ραγίξῃ ἡ καρδιά της. Φώναζε τῆ μητέρα της γιὰ νὰ τὸν συστήσῃ, καὶ τῆς εἶπε πὸς τὸν γνώρισε στῆς θειᾶς της τῆς Ἑλένης.

Ἡ κερὰ Χρῆσταινα πολὺ τοῦ ἔρρεσε καὶ τὸν ζήτησε νὰ πάρῃ τὸν κεντιάτικὸ καφέ μαζί τους γιὰ νὰ τὸν γνωρίσῃ κι ὁ κύρ Χρῆστος. Ὁ καημένος ὁ Θεόφιλος ἀνάπνευσε κι ἄρχισε νὰ παίρνῃ ἐλπίδες. Εἶδε τὴν κλωσὴν στοὺς γυνοὺς τῆς Κατήγκως, τὸ γλυκὸ τρόπο τους καὶ καταγοητεύτηκε. Ὅταν ἔρθε ὁ κύρ Χρῆστος καὶ τοῦ τὸν ἐπίστησαν, τὸν βρῆκε παιδί τῆς καρδιάς του, κι ὅταν ἔφυγε εἶχε μιὰ ὀμίλια μὲ τὴν κόρη του. Νὰ, παιδί μου, τῆς εἶπε, τὸ παλληκάρι πού θὰ σὲ κάμῃ εὐτυχισμένη. Τὸ βλέπεις ἀπ' τὰ μάτια του. Ἡ Κατήγκω τῆκουσε καὶ βούρκωσαν τὰ μάτια της ἀπ' τὴ συγκίνηση.

Τότες εἶπε στὸν πατέρα της ὅλη τὴν ἱστορία καὶ πόσο λυπᾶται γιὰ τὸ φέροσό της. Ὁ κύρ Χρῆστος τῆκουσε καὶ συγκινήθηκε κι αὐτός. Ἐνοια σου, κόρη μου, τῆς εἶπε, τώρα κάμε τὸ σταυρό σου κι ἀποφασίσέ το, καὶ ἔχετε κ' οἱ δύο σας τὴν εὐχή μου. Μὴν ἔχεις κανένα φόβον πὸς θὰ πεινᾶτε. Ὁ νέος φαίνεται ἐργατικὸ καὶ τίμιον παιδί, καὶ καλύτερο ἀπ' τοὺς μεγαλοσικανοὺς ἐκείνους που ποτέ τους δὲ δουλεύουνε, ἀλλὰ περιμένουνε τὸ καθεὶ πὶ ἀπ' τὴ γυναίκα τους. Τότες ἡ Κατήγκω, πού καθὼς εἶπαμε ἀλλάξε τὴν ἴδεαν, καὶ πατέρα μου, εἶπε, βλέπω πὸς ἔχεις δίκιο, καὶ μετανοῶνω τώρα γιὰ ὅ,τι ἔκαμα. Εἴμ' ἀποφασισμένη νὰ κολλουθήσω τὴ συμβουλὴ σου καὶ εἶμαι βέβαιος πὸς μὲ τὴν εὐχή σου, καὶ μὲ τὴν εὐχὴ τῆς μητέρας μου θὰ ζήσω εὐτυχισμένη. Ὁ κύρ Χρῆστος πού εἶχ' ἄγια ψυχὴ, νάχῃς καλὸ κόρη μου, τῆς εἶπε, ὁ θεὸς μ' ἀξίωσε ὅ,τι ἐπιθυμοῦσα, κ' ἔτσι ἀποφασίστηκε νὰ γίνῃ κ' ἡ ἀρραβώνα γιὰ νὰ πάψῃ κ' ἡ φλυαρία τοῦ κόσμου, πού ἀφορμὴ γυρεύει γιὰ νὰ μιλή. Ἐνωρίστηκανε καὶ μὲ τὰ συμπέθερα, ἀνθρώπους καθὼς πρέπει, θεοφοβούμενους, καὶ πρόθυμους νὰ κάνουνε τὸ καλὸ κατὰ τὴ δυνάμη τους

Στοὺς τρεῖς μῆνες ἀπάνου γέννησε κι ὁ γάμος κι ὅλα φαίνονταν χαρούμενα κ' εὐτυχισμένα, κι ὁ κύρ Χρῆστος ἀπ' τὴ χαρὰ του ἔστειλε δύο χιλιάδες δραχμὲς στὸ Μητροπολιτὴ γιὰ νὰ τίς μοιράσῃ στοὺς φτωχοὺς, πράμα πού δὲν τὸ κάνουνε πολλοὶ σήμερα. Κ' οἱ νιοπαντρεὶ ἔφυγαν τὴν ἴδια μέρα χαρούμενοι κ' εὐτυχισμένοι γιὰ τὸ Καρβουάρι, ἐκεῖ ὅπου πρῶτα γνωρίστηκανε, καὶ καθισαν καὶ πάλι

Τὸνωίθε κ' ἡ Κκτινούλα, τᾶφοσιωμένο τὸ παιδί, τὸ φτωχοκρίτσο τῆς Κερμαρίας, πού ὅσο κι ἂν τὴν κουράζανε οἱ γιατροί, τὸ θεωροῦσε χρέος της νὰ δειξῇ βρωμοσύνη, ἀφοῦ, λέει, κανανε τόσα γιὰ τὴν ὑγεία της. Μὰ ἔπαιρνε πὸς λιρτέρερα τὴν ἀνάσα της κι ἀπτό. Λίγο λίγο, ξανάπαινε τίς παλιές, τίς παραιτημένες ἀφησμένε δουλειές. Ἐβραφε, μπάλωνε, μιπιμπιλίξε, ξεσκόνιζε καὶ παστρέβε ὅλα τὰ γραφεία τοῦ Ἀντρέα. Εἶχε τὸ ματι σ' ὅ,τι γινότανε σπῆτι. Ζωντάνεβε στὰ μάτια τους ὀλωνῶνε ἡ πρώτη Κκτινούλα, μόνο πού σηκωνότανε ἄργα καὶ πλάγιαζε νωρίς. Μὲ τίς ζέστες τοῦ Θεριστῆ, ἔμνησκε καποτες τᾶπόγεμα στὸν μπαζέ· τὸ προτιμημένο της τὸ μέρος εἶτανε ἡ ἀβλή. Ἄχ! δὲν καθότανε πιά στὸν ἀγαπητὸ της τὸν πάγκο, στὸ γέριχο τοῦ κέδρου τὸν κορμὸ τῆς χρειάζοντανε πίτηδες πολθρόνα πού της τὴν κουβαλοῦσανε ὅπου ἤθελε. Στῆς πέντε καὶ τριάντα πέντε, ταχτικά, ζύγωνε ὁ Ἀντρέας μὲ τὸ θερμόμετρό του, ἀκκουμποῦσε πλάγι της στὸν κορμὸ ἢ κρυβότανε στὸν ἀδειανὸ τὸν ἀμαζῶνα, μὴν τύχη καὶ τὸν ἀνησυχῆσῃ κανένας, ἰνῶ τὴ θερμομετροῦσε. Ἀναλόγιαζε μὲ τὸ νοῦ του τὸν περασμένο βαρὴ χειμῶνα, μελετώντας τίς θερμοκρασίες ἀπὸ τίς ἑπτὰ τοῦ Μάρτη ὡς τὸ Θεριστῆ. Βαστοῦσε σημείωση στὰ

κάτ' ἀπὸ τοὺς πλάτανους κοντὰ στὸ τρεχούμενο νερό, καὶ πλάθανε διάφορα σκέδια γιὰ τὸ μέλλο τους.

Manchester 14 τοῦ Φλεβῆου 1907

ΕΩΜΕΡΙΤΗΣ

ΤΡΑΓΟΥΔΙ (André de Chénier)

Ὅταν τὰ λέει τὰ πῆλιξ του κανένας ξελαφρώνει.
Ἡ ζάχαρη τ' ἀφ' πιστὸ λιγάκι τὸ μέρνει.
Καὶ τῆς ἐρωτοπλήγωτης καρδοῦλας τὸ φρεμάκι
Μὲ τὸ παράνοιο κι αὐτὸ γλυκκζίνετσι λιγάκι.
Γιὰ τὸ βρῶν τὸ ντῆρι τοῦ ὁ νῆς ξεμολογιέται
Σὲ φίλο του, ἰπ' τὸν ἔρωτα κι αὐτὸς πού τυρχνιέται,
Γιὰ, μοναχὸς του, σῆρημα ρουμάνικα καὶ ροζόλλες,
Στῆς αὔρες λέει τὸν πόνο του, στοὺς βοάχους, στῆς βρουσοῦλες.

N. XANTZAPAS

ἘΝΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

Στὸ τελευταῖο φυλλάδιο τοῦ «Mercure de France» (15 τοῦ Μάη ὁ Ἀστεριώτης ἐπιθεωρώντας τὰ δικά μας, κάνει μιὰ σύντομη ἐξέταση τοῦ ἔργου τοῦ Βερναρδάκη, ἀπὸ τὴν ἀφορμὴ τοῦ θανάτου του, καὶ μιλεῖ γιὰ τὸν Προβελέγγιο καὶ γιὰ τὴν «Ἐπιστροφὴ τοῦ Ἀσώτου», καὶ ὑπόσχεται πὸς θὰ μιλήσῃ ξεχωριστὰ γιὰ τὸν Παπαδιαμαντῆ καὶ γιὰ τὸν Καρακαβίτσα. Ἄξιός σύντροφος τοῦ Προβελέγγιου στὸ αἶσθημα—λέει κατόπι προχωρώντας—εἶναι ὁ Δημήτρης Τανταλίδης. Μὰ ὁ Τανταλίδης, πού καθεται στὴν Πόλη, εἶναι πιστὸς ὑπαδὸς τῆς ἐθνικῆς γλώσσας καὶ διαλαλεῖ τὴν ἀλήθεια της. Ἄφοῦ, μᾶς λέει, εἶναι ἀσύγκριτη ἡ δημοτικὴ γλώσσα γιὰ τὴν ποίηση, γιατί τάχα δὲν μπορεῖ ἀνάλογα νὰ γίνῃ τέτοια καὶ γιὰ τὸν πεζὸ λόγο;» Κ' ἔχει δίκιο, μαζὶ μὲ τὸ Φῶτη Φωτιάδη, τὸ συμπατριώτη του, μαζὶ μὲ τὸν Περγιαλίτη, μαζὶ μὲ τὸ Βαρλέντη, τοὺς δύο γενναίους μεταφραστῆς τοῦ Εὐριπίδη σὲ τέλεια δημοτικῆ. Τάχα εἶναι γιὸς ὁ ποιητῆς τῶν «Ἰσκιων» ἡ ἀνιψὸς τοῦ δυστυχισμένου Ἠλία Τανταλίδη, πού τυφλώθηκε εἴκοσι ἑπτὰ χρονῶν, καὶ πού ἴσα μὲ τὸ θανάτὸ του, στὰ 1876, χρημάτισε καθηγητῆς τῶν Ἑλληνικῶν στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τῆς Χάλκης; Ὅ,τι κι ἂν εἶναι, ὅλο τὸ πρῶτο μέρος τῆς συλλογῆς μᾶς δίνει δυνατὰ μὲ τὰ μάγια τῆς θλίψης, τῆς θύμησης, τῆς σεπτῆς καὶ ζῆγνης ἀγάπης, σὲ μιὰ διαλεκτῆ γλώσσα. Τὰ ποιή-

ματα «Θαμμένος Ἐρωτᾶς», «Νύχτα στὸν κῆπον», «Τὸ νησί μου», «τὸ τραγοῦδι τῆς νεκρῆς», τὸ «Φαντασμα» εἶναι γιομάτα ἀπὸ μιὰ ἐλεγειακὴ τρυφεράδα, καὶ τὰ ξεχωρίζε ἓνα ἐγγὺ χαρακτηριστικὸ πού μόνος σκεδὸν ὡς τὴν ὥρα οἱ ποιητῆς τῆς Ἑστανῆσος κατορθώσανε νὰ μᾶς δώσουν.

Μὲ μιὰν ἀκριβολογικὴ πὸς πολὺ νευρώδικη, παρὰ λαμπερῆ, ὁ συγγραφέας τοῦ βιβλίου «Μαρτύρων καὶ ἡρώων αἵμα» μᾶς δηγιέται τὰ βᾶσανα τὰ μακεδονικά καὶ τὴν ἀγριότητὴ τοῦ βούργαρου. Τὸ βιβλίον τοῦτο, γραμμένο σὲ καθάρια δημοτικὴ γλώσσα, καὶ προσωρισμένο νὰ πλωθῇ παντοῦ ὅπου κόσμος ἐλληνικός, παίρνει ἀφορμὴ τοῦ ξεκινημοῦ του τὸ σκοτωμὸ τοῦ Παύλου Μελά στὴ Σιάκιστα τῆς Μακεδονίας, τὸ 1904. Τὸ βιβλίον εἶναι ἓνα ὑψηλὸ καὶ ἔξοχο ἀνάκρουσμα, ὅλο ἀντίστασι καὶ πατριωτισμός.

ΚΑΙ ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ἘΝΑ ΛΑΘΟΣ

Καὶκοῦττα 16.5.07

Ἀγαπητὴ «Νουμά»,

Στὸ γράμμα μου πού δημοσίεψα στὸ φύλλο τοῦ ἀρ. 242 (8 τοῦ Ἀπρίλη), κοντὰ στὸ τέλος σελίδα ὀχτῶ, ἔγινε ἓνα λαθάκι.

Ἀντιγράφοντας τὸ γράμμα μου ἔβαλα ἀντρέπου-μαῖ ἀντῆς ντόνουλαι. Ἄφοῦ πρόκειται γιὰ τὸ πού γίνεται ντ, τὸ ἀντρέπουμαῖ δὲν ἔχει τὸ λογο τοῦ—ἔξὸν ἂ νομίσει κανένας πὸς κόλλησα κ' ἐγὼ τῆς καθαρεύουσας τὰ κελεπίρια ἀνδρέπουμαῖ, ἀνδρεπή, ἀνάπτῆς, ἀρδίκιου κλπ. κλπ. !!

Δίκος σου
ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΣ

ΑἴΟ ΤΗ ΜΥΤΙΑΝΗ

Ἀγαπητὴ μου «Νουμά»,

Μπαμ! μπούμ! Ἀσκημα τὴν ἔχουμε πάλι ἐμῆς οἱ περσοδότες μαλλιαροὶ ἀπὸ τοὺς συμπατριώτες μου! Ἀναψαν καὶ κίρωσαν καὶ ξεσπαθῶσανε κηρύχοντας διωγμὸ καὶ θάνατο καταπάνω μας μερικοὶ καθαριστικοὶ ἐδῶ στὴν πρωτεύουσα. Θὰ ἔμαθες τὸ ὑβριστικὸ ἀνοιχτὸ γράμμα πού δημοσίεψανε στὰ σμυρνάϊκα φύλλα κατὰ τοῦ κ. Ξενοπούλου, γιατί ὁ δύστηκος τόλμησε νὰ γράψῃ κοιικὴ γιὰ τὸ ἔργο

φύλλα ὅπου ἔγραφε τοὺς βαθμούς, γιὰ τὰ καθέκαστα τῆς μέρας, ἐννοεῖται καὶ γιὰ τὴν κρουγενίνα, ὅταν τῆς ἔδινε ἀπὸ μισὸ γραμμαρίον πότε τὸ πρωὶ, πότε τὸ βράδι, πότε πρωὶ καὶ βράδι. Ἐσκυβε τὸ κεφαλι, συλλογιότανε καὶ διαβάζε· 36°3—37°8, 36°—38°, 36°5—37°5, 35°9—37°3, 36°3—37°2, 36°7—37°7, 36°4—37°9, 36°4—37°4, 36°5—38°1, 36°5—37°8, 36°6—37°4, 37°3—37°8, 35°9—38°2, 36°5—37°6, 36°—37°7, 36°1—38°1, 36°2—37°6, 36°3—38°2, 36°8—38°3, 36°8—38°5, 36°8—38°2, 36°6—37°, 36°3—37°6, 36°7—38°, 36°3—37°2, 36°3—37°7, 36°7—37°9, 36°5—38°, 36°7—36°3 μὲ κρουγενίνα, 36°7—37°3 κρ., 36°7—36°8 κρ., 36°3—37° κρ., 36°8—36°9, 36°6—37°3, 36°7—37°5, 36°3—37°7, 36°7—38°2, 36°5—37°7 κρ., 36°6—37°5 κρ., 36°5—37°4 κρ., 36°2—37°5, 36°3—37°4, 36°5—37°5, 36°6—38°, 36°9—37°5 κρ., 36°5—37°4 κρ., 36°6—37°6 κρ., 36°4—37°4, 36°6—37°8, 36°6—37°2 κρ., 36°6—37°8 κρ., 36°6—37°3 κρ., 36°4—37°8 κρ., 36°6—37°4 κρ., 36°5—37° κρ., 36°4—37°1 κρ., 36°4—37° κρ., 36°6—36°8 κρ., 36°5—37°1 κρ., 36°4—37°3 κρ., 36°4—37°4 κρ., 36°7—37°5

κρ., 36°7—37°7 κρ., 36°6—37°4, 36°7—37°9, 36°5—37°4, 36°7—38°2 (ἀδιαιρέσια; 36°5—37° κρ., 36°6—36°8 κρ., 36°3—37°3 κρ., 36°6—37°3 κρ., 36°7—37°3 κρ., 36°8—37°2, 36°6—37°1, 36°6—37°3 κρ., 36°1—37°2 κρ., 36°6—37°9 κρ., 36°9—36°8 κρ., 36°6—37°7 κρ., 36°8—37°3 κρ., 36°6—37° κρ., 37°—37° κρ., 36°8—37°1 κρ., 36°7—37°ε κρ., 36°7—37°2 κρ., 36°8—37°6 κρ., 36°6—37°5 κρ., 36°7—37°5, 36°5—37°5 κρ., 36°8—37°6 κρ., 36°8—37°1 κρ., 36°5—37°1 κρ., 36°6—37°4 κρ., 36°6—37°2 κρ., 36°4—37°2, 36°8—37°5, 36°8—37°1 κρ., 36°9—37°3, 36°6—37°8, 37°2—37°6, 36°7—38°, 36°9—37°5, 36°8—37°8, 36°9—37°3, 36°5—37°1, 36°7—37°2, 36°8—37°6, 36°4—37°5, 36°5—36°9, 36°6—37°6, 36°7—37°2, 36°5—37°3.

(ἀκολουθεῖ)